

Неопходне подстицајне и стратешке секторске мере у друмском транспорту путника

Делатност јавног превоза путника је од изузетне важности за функционисање привреде и квалитет живота грађана. Запошљава преко 21.000 радника, остварује годишњи приход од око 600 милиона евра и сервисира милионе грађана Србије.

Јавни превоз путника је пре 15. марта 2020. године (пре проглашења ванредног стања услед пандемије вируса ЦОВИД 19) пословао у економски неодрживом пословном амбијенту. Упућиван је низ иницијатива, захтева и молби за доношење мера у интересу стварања услова економски одрживог пословања. Напомињемо да је сектору јавног превоза путника сезонски период до средине марта сваке године, период најлошијих месеци пословања са најмањим приходом.

Сектор јавног друмског транспорта путника је током 2020. године у веома тешкој ситуацији и трпи огромне губитке а делатност је угрожена. Указујемо на чињеницу да је аутобуским превозницима био забрањен рад у периоду од 15. марта до 05. маја ове године, мерама Владе Републике Србије у цињу заштите здравља грађана. Обим пословања је значајно смањен док је попуњеност возила у линијском превозу испод економског минимума, што има за последицу значајно смањење прихода и алармантан ниво губитака у пословању.

Уважавајући интересе корисника услуга превоза, друштвену одговорност аутобуских превозника и функцију делатности у друштву, закључак је да је од великог општег интереса доношење посебних секторских мера за помоћ аутобуским превозницима у Републици Србији. Свесни смо да је неопходно одговорно поступање превозника на изналажењу предлога и секторских мера које су минимално неопходне у циљу одржавања пословне делатности, реално оствариве и у општем интересу.

До садашње мере владе Републике Србије су значајно помогле привреди а одлагање обавеза и повољни кредити сада помажу да се неликвидност превазиђе. Међутим, неопходна је конкретна помоћ послодавцима који обављају делатност јавног превоза путника у друмском саобраћају како би се у наредном периоду обезбедило функционисање делатности.

Предлози подстицајних и стратешких мера које су неопходне сектору друмског транспорта путника :

1. Кориговати рефакцију на евродизел гориво за јавни превоз у друмском транспорту који се обавља као комерцијална делатност, превозницима који поседују лиценцу за обављање делатности, на ниво стандарда, праксе и директиве ЕУ број 2003/96/ЕЗ (која регулише да укупна захватања државе треба свести на ниво од 330 евра/1.000 литара еуро дизел горива), што би у наредном периоду српским превозницима омогућава услове за економски одрживо пословање. Предлог је да од 01.01.2021. године акциза на евродизел гориво за транспортне сврхе јавног превоза у друмском саобраћају износи 39,00 динара/ литру горива.

2. Определити неповратне субвенције за аутобуске превознике на име трошкова и дажбина које превозници редовно плаћају на име основних средстава и трошкова одржавања аутобуских система када возила не раде. Имајући у виду укупне негативне последице и околности у 2020. години, потребна је помоћ и директне финансијске субвенције сектору јавног превоза путника у нивоу бар од 50% евидентних губитака у првој половини 2020. године. Предлог је да се аутобуским превозницима који поседује лиценцу одреде субвенције у висини од 600 евра (противвредност у динарима) месечно по сваком аутобусу за период од 6 месеци (од марта до септембра 2020. године). Овај предлог је у складу са иницијативом Привредне Коморе Србије и односи се на превознике са приватним капиталом. Неопходно је дефинисати и посебне финансијске мере подршке и субвенције за јавна предузећа аутобуске превознике са већинским државним капиталом у складу са конкретним пословањем превозника у интересу одржавања делатности.

3. Отписати износе пореза и доприноса на зараде запослених за 3 месеца, период када је аутобуским превозницима био забрањен рад, а које су одложене и треба да се плаћају у 2021 и 2022. години у 24 месечне рате. Предлог је да Влада Републике Србије преузме обавезу накнаде пореза и доприноса запосленима у сектору (превозницима и аутобуским станицама). Порези и доприноси на нето зараде запослених у периоду када се није обављала делатност, билансно представљају трошак пословања у 2020. години а имајући све пословне околности у виду, овај трошак додатно увећава губитак пословања превозника што има пресудну улогу у даљем пословању привредног друштва и бонитету компаније.

4. Изменити одредбе Закона о безбедности саобраћаја на путевима (у току је припрема нацрта новог закона), у смислу снижавања старосне границе и посебних услова за поседовање возачке дозволе категорија потребних за обављање послова професионалног возача аутобуса и камиона у јавном саобраћају (Ц, Д, ЦЕ и ДЕ категорију), тако што би се наша регулатива ускладила са решењима у ЕУ, а посебно са одредбама прописа који важе у СР Немачкој. У том смислу је неопходно применити ЕУ директиву 2003/59/ЕЗ и координисано усагласити програма образовања и едукације за образовни профил возача моторног возила и возача аутобуса у циљу квалитетнијих знања и способности професионалних возача у Србији.

5. Предлажемо дигитализацију сектора, са ГПС праћењем аутобуса и путничких (комби) возила са 7+1 седишта (што се увелико примењује у земљама ЕУ), из разлога успостављања конкурентности на тржишту и безбедности саобраћаја али из разлога сузбијања сиве економије, злоупотреба и незаконитог обављања комерцијалне делатности јавног транспорта путника. У склопу имплементације дигиталне платформе друмског транспорта и новог Закона о фискализацији подржавамо фискализацију сектора транспорта путника са повезивањем свих продајних места уз огромне бенефите за кориснике услуга и увођења електронске карте.

Као прилог овом документу достављамо „Закључке са округлог стола безбедност саобраћаја у јавном превозу путника“ који је одржан 14. новембра 2019. године на Саобраћајном факултету – Универзитета у Београду, у организацији: Кабинета за безбедност саобраћаја и моторна возила Универзитета у Београду, Института Саобраћајног факултета у Београду и Уније послодаваца Србије. На округлом столу су поред евидентираних проблема, квантификоване последице и предложен низ системских мера у интересу корисника услуга, давалаца услуга, безбедности саобраћаја и друштва у целини.

Предложене секторске мере су неопходне у смислу очувања делатности јавног превоза путника чије функционисање је од стратешке важности за друштво, безбедност саобраћаја и мобилност становништва.

Београд, 05. новембар 2020. године

Горан Алексић, генерални директор